

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

(Part II—Proceedings other than Questions and Answers)

OFFICIAL REPORT

Tenth Day of the Fifth Session of the Andhra Pradesh
Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Thursday, the 11th April, 1957

The House met at Half Past Two of the Clock

(MR. SPEAKER IN THE CHAIR)

Questions and Answers

[No Questions : Part I—not published]

Members Sworn

Mr. Speaker : I have to inform the House that all the 105 members elected in the recent elections from Telangana area to the Andhra Pradesh Legislative Assembly should take the prescribed oath or affirmation of allegiance to the Constitution of India, before taking their seats in the Andhra Pradesh State Legislative Assembly. For this purpose, I propose to ask the Secretary to call upon first the hon. Ministers, then ex-Ministers, ex-Deputy Ministers, Leaders of Parties, Lady Members and finally the other members in the order in which their names appear in the alphabetical list.

Members will be called upon one by one and as each member is called, he or she is requested to approach the Secretary's table for the purpose of taking the oath or affirmation. The printed form of oath or affirmation to be made and subscribed to each member in Telugu, Urdu, Hindi or English will be handed over to the member at the table.

The member will face the Speaker while taking the oath and then move up to the Chair to be greeted by the Speaker and then cross over behind the Speaker's Chair to the Secretary's table on the left to sign his or her name in the Roll of Members. Each member after taking the oath or affirmation and after subscribing his name in the Register kept for the purpose, will be entitled to take his seat as a member of the Andhra Pradesh State Legislative Assembly. I may state that, except for the hon. Ministers, no seats have been allotted and the hon. Members may, for the time being, occupy any available seat.

I may also request all the hon. Members to remain in their seats till such time as the last member takes his oath or affirmation and till other business also, if any, is transacted.

గత ఎన్నికలలో తొలగించా సుంచి ఎమ్మెకావడవడవలసివంటి 105 మంది సభ్యులు కూడా ఇప్పుడు దరుచేశారు. భారత రాజ్యాంగ విధానానికి విధేయులుగా ఉంటామని దాని ప్రకారం సడనుకొంటామని వారందరూ యిప్పుడు ప్రమాణం తీసుకోవలసివుంటుంది. మొదట ఇప్పుడు మంత్రిలుగా వున్నవారు తరువార యదినరకు మంత్రిలుగాను, డెప్యూటీ మంత్రిలుగాను ఉన్నవారు తరువార సభ్యులొండు తరువార ఆల్ఫాబెటికల్ లిస్టు (Alphabetical list) ప్రకారం సభ్యులంతా ఓత్ (Oath) తీసుకోవలెను. తెలుగులోను, ఉర్దూలోను, ఇంగ్లీషులోను, అచ్చుసేయబడిన పదాలు వున్నాయి. వాటిలో మీ యిష్టమువచ్చిన దానినుంచి చదివి, వావర్తకు వచ్చి యిటు పెనుకనుంచి పెళ్ళి, సైకిటరింగ్ వర్త దస్త కరుచేసి, మీ స్థలములో కూర్చొనవలసివదని నేను మీమ్ములనందరినీ కోరుతున్నాను. ప్రమాణ స్వీకారం అయిన తరువార మరీకొర కార్యక్రమం ఉన్నది. అది అయ్యేవరకు తాము తమ స్థానాలలో కూర్చొనవలెనని మీమ్ములను కోరుచున్నాను.

Then the following members took the prescribed oath or affirmation

1. Sri K. V. Ranga Reddi (The Minister for Revenue)
2. „ V. B. Raju (The Minister for Labour)
3. „ M. Narsinga Rao (The Minister for Buildings and Highways.)
4. „ J. V. Narasinga Rao (The Minister for Irrigation and Power).
5. „ Gopalarao Ekbote (High Court).
6. „ M. S. Rajalingam (Chillamcherla).
7. „ Arige Ramaswamy (Vicarabad-Reserved).
8. Srimati A. Kamala Devi (Aler.);
9. „ K. Kanakarathamma (Narsampet).
10. „ Jayalakshmi Devamma (Alampur-Mahbubnagar Dist.)
11. „ T. Lakshmikanthamma (Khammam-Reserved).

అనుభవం
10/11/52

12.	Srimati	Masooma Begum (Pathergatti).
13.	"	T. N. Sadalakshmi (Kamareddi).
14.	"	Santabai (Kalvakurti-General).
15.	"	Shahjehan Begum (Shadnagar).
16.	"	Y. Seethakumari (Banswada).
17.	"	Sumitra Devi (Jubilee Hills-Rese
18.	Sri	Mehdi Nawaz Jung Bahadur (Ju
19.	"	K. Achuta Reddi (Kodangal).
20.	"	Dr. Channa Reddi (Vicarabad-Ge
21.	"	Joganpalli Ananda Rao (Metpalli
22.	"	Anantha Reddy (Dommat).
23.	"	T. Anjaiah (Armoor).
24.	"	Antiah (Sangareddy-Reserved).
25.	"	Apparao Shetkar (Narayankhed).
26.	"	Amritlal Shukla (Sirsilla-Genera
27.	"	M. Baga Reddi (Zahirabad).
28.	"	Bannappa (Makthal-General).
29.	"	E. Basappa (Makthal-Reserved).
30.	"	Chinnappa (Mahbubnagar).
31.	"	Juvvadi Chokkarao (Karimnagar
32.	"	Polsani Chokkarao (Indurthi).
33.	"	Dawar Hussain (Nizamabad).
34.	"	Gopidi Ganga Reddi (Mudhole).
35.	"	G. Gopala Reddi (Jangaon-Gener
36.	"	B. V. Gurumurthy (Secunderaba
37.	"	D. Hanumantha Rao (Jagtial).
38.	"	Tiruvarangam Hygrivachari (DH
39.	"	Jagan Mohan Reddy (Pargi).
40.	"	K. Janardhan Reddy (Nagarkarr
41.	"	Kashi Ram (Asi'abad-Reserved)
42.	"	B. Keshava Reddy (Ghanpur).
43.	"	K. Keshava Reddy (Parkal-Gener
44.	"	Kishtama Chary (Sangareddy-G
45.	"	Jalagam Kondalrao (Vemsoor).
46.	"	Konda Lakshmand Bapuji (Chir
47.	"	M. Lakshmaiah (Devarkonda).
48.	"	G. Laxma Reddy (Myadaram).
49.	"	Madhavarao (Jukal).
50.	"	P. Mahendranath ((Nagarkarno
51.	"	Uppala Malsoor ((Suryapet-Res
52.	"	Manda Sailu (Parkal-Reserved)
53.	"	Baswa Maniah (Andole).
54.	"	Mir Ahmed Ali Khan (Malakpo
55.	"	Mirja Shukur Baig (Warangal).
56.	"	Mohanareddy (Buggaram).
57.	"	Murlidhar Reddy (Atrakur).

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నేను చెప్పిందే సరియైనది. పెద్దపార్టీకి నాయకుడుగా ఉన్నవారు మంత్రివర్గాన్ని నడుపుతున్నారు. ఆయన లీడరు. ఆయన ఇంకాకరిచి పెడతాను, నేను పూరికే మంత్రిగా ఉంటాను, అంటేతప్ప అంతవరకు ఆయననే అంగీకరించాలి. వారంగీకరించక Leader of the House గా ఇంకాకరిచి నామినేటు చేస్తినంటే మీకు నాకు అవ్వవలసింది.

House Committee

Mr. Speaker :—Under Rule 202 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, I nominate the following members to be the members of the House Committee for the financial year, 1957-58 :—

1. The Deputy Speaker (Ex-officio Chairman).
2. Sri L. Lakshmana Dass.
3. „ Dawar Hussain.
4. Srimati C. Ammanna Raja
5. Srimati Arutla Kamala Devi.
6. Sri Manthana Venkata Raju.
7. „ P. Sundarayya.
8. „ Ravi Narayana Reddi.
9. „ K. V. S. Padmanabha Raju.
10. „ B. Satyanarayana Rao.
11. „ V. Kurmayya.
12. „ M. S. Rajalingam.
13. „ P. Narasimhappa Rao.
14. „ Alluri Bapineedu.
15. „ A. C. Subba Reddi.
16. „ Krishnamachari

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

(Part II—Proceedings other than Questions and Answers)

OFFICIAL REPORT

Eleventh Day of the Fifth Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 12th April, 1957

The House met at Three of the Clock

[Mr. Speaker in the Chair]

Questions and Answers

(See Part I)

Panel of Chairmen

Mr. Speaker : Under Rule 9 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, I nominate the following members to be the members of the Panel of Chairmen :

1. Sri P. Venkata Narasimha Rao.
2. Sri Gadiraju Jagannadha Raju.
3. Sri S. Ranganatha Mudaliar.
4. Srimati Arutla Kamala Devi.

శ్రీ ఎన్. వి. చంగల్ రాయ నాయుడు (వివంజరి) :—On a point of information దివ్యుల స్పీకరు ఎన్నిక 16 వ తేదీన జరుగుతుందని తెలుసున్నారు. 105 మంది సభ్యులు ఎన్నిక అయ్యారు. క్రాల్ గా కాంగ్రెస్ పార్టీ నాయకుడు ఎన్నిక అయ్యారు.

క్రమములను అమలు జరపటానికి ప్రయత్నించవలసివదిగా కోరుకూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ వి. కూర్మయ్య : అధ్యక్షా, ఈ డిమాండ్లను సపోర్టు చేస్తూ, ప్రభుత్వానికి కొన్ని సూచనలు చేయదలచు కొన్నాను. హరిజనులకు, అస్పృశ్యులకు నివారణ విషయంలో, కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము, కాంగ్రెసు సంస్థ చేసిన సేవ మరువరానిది. నేను ఆల్ ఇండియా రేడియోలో మాట్లాడుతూ "వేలాది సంవత్సరాలనుండి దేశంలో పాశుకుపోయిన అంటుదోహాన్ని, అంటరాని తనాన్ని శాసనముద్వారా కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము నిర్మూలించి, అస్పృశ్యులను స్పృశ్యులుగా చేసింది" అని చెప్పాను. అందుకు హరిజనులు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వానికి కాంగ్రెసు సంస్థకు కృతజ్ఞులై ఉండవలసి ఉన్నది. ఈ అస్పృశ్యులకు నివారణా శాసనాన్ని అమలు పరచటములో ప్రభుత్వము చాలా క్రద్ధతో పనిచేస్తూ ఉన్నది. కాలేజీలలోను, హైస్కూలులలోనూ పది వర్సెంటు తక్కువలేకుండా హరిజనులను చేర్చుకోవాలని, లేకపోతే వాటి రికగ్నిషన్ తీసివేస్తామని, యీ విధమైన నిబంధనలతోటి, అస్పృశ్యులకు నివారణకు ప్రభుత్వం ఎక్కువగా కృషి చేస్తున్నది. కాలేజీలలో, హైస్కూల్స్ లోనే కాకుండా, వాటికి ఎటాచ్ చేసిన హాస్టల్స్ లోనూడ తప్పక హరిజన విద్యార్థులను చేర్చుకోవలసి ఉంటుందన్న నిబంధనలు పెట్టి, యీ విధంగా అస్పృశ్యులను స్పృశ్యులుగా చేయటానికి, అస్పృశ్యులను నివారించటానికి ప్రభుత్వం చాలా కృషిచేసింది.

అదేవిధంగా యీ శాసనముద్వారా హరిజనులు యిప్పుడు నిర్భయంగా స్వేచ్ఛగా అన్ని హోటల్స్ లోకి పాఠశాలలలోకి public స్థలాలలోకి సత్రాలన్నిటిలోకి వెళుతూనే వున్నారు. కాని ఇంకా అంటుదోషము గ్రామాలలో పూర్తిగా పోలేదు. అంటుదోషము పోవడానికి ప్రభుత్వం మాత్రమే యేమీ చేయలేదు. శ్రీమతి ఆరుట్ల కమలాదేవిగారు చెప్పినట్లుగా ప్రభుత్వం మీదే బాధ్యత త్రోయకుండా, నిందాకోపణచేయకుండా శాసనసభ్యుల మందరం యీ అస్పృశ్యులను కూకటివేళ్ళతో వెకలించి భారతదేశం అవతల సముద్రంలోకి గిరవాటువేదామనే ఉద్దేశ్యం గల వారముకనుక మనమందరము దేశంలో ప్రధారం చేసినట్లయితే యీ అంటుదోషమునేది ఎక్కడావుండదు. మహాత్మా గాంధీగారి అధ్యక్షతక్రింద ఆయన సలహాప్రకారం కాంగ్రెసు పార్టీ ఎన్నో గ్రామాలలో, కుగ్రామాలలో ప్రచారంచేసి దేశంలోని హిందువులలో గొప్ప మానసిక మార్పు తీసుకువచ్చింది. ఆ మానసిక మార్పుద్వారానే శాసనాలు లేకపూర్వమే దేవాలయాలు సత్రములు మొదలై నవి open చేయటం, తరువాత కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలువచ్చి శాసనాలుచేయడం జరిగింది. శాసనాలై నతరువాత మన రాజ్యాంగచట్టంలో అస్పృశ్యుల పాటి స్తేనేరం అని చట్టంచేశారు. ఇదంతా కూడా పునాది శాసనము. పూనాలో మహాత్మాగాంధీగారు ఎరవాడలో ఉప

వాసం చేస్తున్నప్పుడు అగ్రజాతి నాయకులు హరిజన నాయకులు, క్రిష్టియనులు పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారు బొంబాయిలో సభచేశారు. హరిజనులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యం యివ్వడం మంచిదికాదు. బ్రిటిషువారు communal award యిచ్చి హరిజనులను శాశ్వతంగా హిందూ సమాజం నుండి వివర్జియాలనే ఉద్దేశ్యంతో చేసినది కాబట్టి, మహాత్మాగాంధీగారు రెండవ Round Table conference లో "I resist it with my life" అని చెప్పి ఉపవాసం చేయడం, పూనాలో హరిజనులకు అగ్రజాతులకు మధ్య ఏర్పాటుచేసిన ఉప్పవంప్రకారం India Act లో దానిని పొందుపరచడం, యిదంతా మీకు తెలిసిన విషయమే. కాంగ్రెసు పార్టీ అస్పృశ్యులనివారణ చేయకపోతే యిక ఏపార్టీ చేసినదో చెప్పండి? తరతరాలనుండి హరిజనులు అంటరానివారని దూరంగా వుంచి శాస్త్రాిలుచేసి అస్పృశ్యులను చేశారు. ఈ రోజున భారతదేశంలో అస్పృశ్యులు లేరు. శాసనాల ఫలితం అది. 1938లో నేను M.L.A. గా ఉండేటప్పుడు మదరాసులో ఒక హోటల్ లులో నాకు భోజనం పెట్టలేదు. 'నువ్వు మాలవాడవు కాబట్టి అవతలకు పొమ్మ'ని చెప్పిన రోజులున్నాయి. హరిజన సభ్యులను గాని, యితర శాసనసభ్యులను గాని సూటిగా ప్రశ్ని వేస్తున్నాను. నేను యిక్కడ ప్రభుత్వాన్ని support చేస్తున్నానా; లేదా అని కాదు. Support చేసినా చేయకపోయినా ప్రభుత్వం చేసిన పనులు చెప్పక తప్పదు. ఈ రోజు ఏ hotel keeper గాని అలా చెప్పినట్లయితే వేయి రూపాయలు జరిమానా. ఆరు నెలలు శిక్ష. ఒకప్పుడు రెండుమామూలా సంభవించ వచ్చు. ఏ hotel keeper, ఏ పాఠశాల ఉపాధ్యాయుడు, ఏ temple trustee హరిజనులను రావద్దని చెప్పగలడు? మీరే ఊహించుకోండి. ప్రభుత్వం దీనిని అమలుచేయడానికి ప్రచారం చేస్తున్నది. కేంద్రప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల ద్వారా రాజకీయాలకు సంబంధంలేని సంస్థల ద్వారా అస్పృశ్యులనివారణ చేయించడానికి నిర్ణయించుకున్నది. అలాగే అన్ని రాష్ట్రాలలో జరుగుతున్నది. హరిజన సేవాసంఘాల ద్వారా అఖిలభారత సంఘాల ద్వారా ప్రచారములను పెట్టి జిల్లాలలోని ఫిర్కాలలో intensive propoganda చేయించడానికి తీర్మానం చేశారు. ఈ విషయంలో మంత్రిగారికి నలహాచెప్పాను. ఇంతవరకు డబ్బు రాలేదు. కుగ్రామాలలో కూడిన ఒక ఫిర్కాను ఆచరణంగా చేయాలని ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యం. గాంధీగారి ఉద్దేశ్యాలను అమలుజరపడంలో ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చుపెట్టబడుతున్నది. విద్య విషయంలో ప్రభుత్వం హరిజనుల కిచ్చిన చేయూ తకు మనం ప్రభుత్వాన్ని congratulate చేయక తప్పదు. హరిజనుల విద్య విషయంలో కొన్ని లక్షల రూపాయలు ఖర్చవుతున్నవి. ఈ రోజున ఏ కాలేజీ లోకి పోయినా హరిజన విద్యార్థులు వందలకొలది ఉన్నారు. వారికి య్యే ఖర్చు residential scholarships ద్వారా యివ్వబడుతున్నది. అందుచేత హరిజనుల విద్యవిషయంలో నేను ఎక్కువ కోరడంలేదు. ఉన్న సదుపాయాలను అలావుంచి తగ్గించకుండా చూడాలని కోరుతున్నాను. హాస్టల్స్ విషయంలో

responsibility for it rests not only on the Department but on every individual. To inculcate a sense of civic duty should be our aim so as to build up a perfect State.

One point that an hon. member has just raised is about the beggar problem of the State. I would like the hon. Minister to take this up seriously in the next Five-Year Plan. The beggar problem has been a menace and we have been trying to eradicate it; but I am afraid no constructive work has so far been done although we have passed five years of the First Five-Year Plan. I hope, the hon. Minister will see that during the next Five Year Plan something really constructive is done to eradicate this evil.

Thank you, Sir.

*Smt. Kusum Gajapathi Raju (Gajapathinagaram - General) : Mr. Speaker, Sir "Imitation", it is said, is the sincerest form of flattery and, I think, the Andhra Government must be among the sincerest admirers of the United States, State Department. The Andhra Government in its relations with the Scheduled Tribes adopts the same kind of superior condescension indulged in by the State Department people with the under-developed countries.

The Congress Government here would like to export its culture to these Scheduled Tribes. Out of the 66 lakhs or thereabouts sanctioned or proposed in this Budget for the development and welfare of Scheduled Tribes and other backward classes, the major part of it is spent on the salaries of the various officials concerned. These officials are supposed to export the civilisation in general to the Tribes and the civilisation takes the form of petty officials and contractors, a kind of privileged class, among the Scheduled Tribes, and the destruction of their time-honoured, great, sound, healthy, democratic traditions. The culture exported to these people is of a rather unique kind. Casteism and regionalism seem to be the mainstay of the political attitude of our Government here. We are great believers— I mean, the Andhra Government — in continuing the pomp and the vulgar show that the British indulged in to stress their superiority over us, the so-called 'Native Indians.' We, in our turn, seem to want to continue the same traditions, stressing our superiority over the Scheduled Tribes. It would certainly be a sad state of affairs if casteism, regionalism and this desire for pomp and show, were to become the mainstay of their culture also and their young men and women would think of nothing but the petty officials and contractors as the only way to get to that stage of show. The Scheduled Tribes should be possibly trying to save themselves from this rule which more often than not is misrule. The Government have done absolutely nothing to help them; but there are private agencies that are run on altruistic motives. There are schools and hospitals which try to

alleviate the lot of the people. I would suggest that the Government should channalise their resources through these Agencies and help to work out some system whereby they can help the tribal area.

There is a general complaint of housing shortage and shortage of roads. Means of communication are practically non-existent. If all these are done, it may help to export some of our civilisation to these people and not that civilisation which is based on casteism and regionalism.

Above all, I would suggest that the Government should try and take steps to prevent their own officials from exploiting these people and making their already difficult life still more difficult for them.

శ్రీమతి ఎ. కమలాదేవి : అధ్యక్షా! గత రెండు రోజులుగా యీ సోషలు వెళ్ళేరు డిమాండువై చర్చలు జరుగుతున్నాయి. హరిజనాభివృద్ధికి, స్త్రీ జనాభివృద్ధికి, పిల్లల అభివృద్ధికి ఏర్పాటు చేయబడిన కేంద్రాలు యీ కాఖలో చేరుతున్నాయి. ఒక పంచవర్ష ప్రణాళిక ముగిసింది. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో దాదాపు ఒక సంవత్సరం ముగిసింది. అయితే గ్రామాలలో ప్రజలకు భూములు యివ్వడం, హాస్టల్స్ పెట్టడం, కిచ్చానోకర్నాలు కోల్పించడం యివి ముఖ్యంగా హరిజనులకు, వెనుకబడిన జాతులకు ఉద్దేశించబడినవి. వెనుకబడిన జాతులంటే ఒక్క హరిజనులే కాకుండా అన్ని రులాల్లోను వెనుక పడినవారున్నారని నా ఉద్దేశ్యము. అయితే హరిజనులు చాలా వెనుకబడినారని వారిని గ్రామంనుండి వేరుగా వుంచడంలో అంటరానినం పుంది కాబట్టి వారిని అభివృద్ధిలోకి తేవాలని ప్రభుత్వం యొక్క ఉద్దేశ్యం. ఈనాడు ప్రభుత్వం హరిజనులకు ఇండ్ల స్థలాలిస్తున్నది. ఒకవైపున వారిని ప్రణాళికలో ఒక level లోకి అందరినీ తీసుకరావాలనే యీ కాఖ స్థాపించబడిందంటున్నారు. అటువంటప్పుడు వారికిచ్చే యిండ్లస్థలాలు గ్రామానికి దగ్గరలో వున్నాయా, దూరంలో వున్నాయా అని చూస్తే వారికి దూరంగా యివ్వడంవల్ల గ్రామానికి దూరంగా తీసుకుపోతున్నామని మరచిపోకూడదు. అందుచేత దూరంగా హరిజనులకు భూములు, యిండ్లస్థలాలు యిస్తున్నారంటే యింకా వారిని దూరంగా వుంచి అంటరాని తనాన్ని అట్లాగే వుంచుతున్నామన్నమాట. ప్రత్యేకంగా హరిజనులకు శావులను శ్రవ్వించడంలో ఉద్దేశ్యం ఏమిటి? గ్రామంలో శావులకు బోర్డులు తగిలిస్తారు. "అందరూ యీభావిలోనే నీళ్లు త్రాగవచ్చును" అని. ఎవరో మంత్రిగారు సంచారం చేసినప్పుడు హరిజనులను నీరు త్రాగనిస్తారు, వారు పోయినతరువాత ఆబోర్డుమూత్రం బోర్డుగానే వుంటుంది. కాని వరూ ఆ శావిదగ్గరకు నీళ్ళకు పోరు.

సాంఘిక సంక్షేమ: కార్మికశాఖమంత్రి (శ్రీ డి. సంజీవయ్య): అవన్నీ చెప్పానండి నా ఉపన్యాసంలో.

శ్రీమతి ఎ. కమలాదేవి: మీరు ఉపన్యాసంలో చాలా చేస్తాం అని చెప్పారు. గత 5 సంవత్సరాలుగా వున్న మంత్రి యువకులు, వారేమీ చెప్పక పోయినా మీరు హరిజనులపైన చాలాదయ ప్రకటిస్తూ ప్రతిపక్షంవారికంటే, హరిజనులకంటే ఎక్కువ విషయాలే చెప్పారు. కాని చెప్పడం వరకే కాదు.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య: చేయాలనే కృతనిశ్చయం ఉన్నది.

శ్రీమతి ఎ. కమలాదేవి: ఆ నిశ్చయాన్ని పూర్తిచేయాలని నేను అనేది. అయిదు సంవత్సరాలలో ఎంతవరకు ఈ నిశ్చయాన్ని పూర్తిచేశారు? ఆలోచించాలి. ఈ విధంగానే జరిగితే ఎన్ని సంవత్సరాలు పడుతుంది? హరిజనుల కొరకు ఇండ్ల స్థలాలను ఇచ్చినప్పుడు గ్రామాలకు దూరంగా ఉండే స్థలాలలో ఇస్తున్నాము. గ్రామం వెరిగిపోతున్నది. కాబట్టి మీరు దూరంగా ఉండాలని అంటున్నాము. ఈరకంగా ఉండకూడదని నా ఉద్దేశం. మనం కృతనిశ్చయం లమై ఉంటే చాలదు. ఆచరణలో జరిగేది ఏమిటో ఆలోచించాలి. బావని త్రవ్వించి అందులోనుంచి అందరిని నీరు తెచ్చుకోవాలని చెప్పాలి కాని హరి జనుల కొరకు వేరే బావి త్రవ్వడానికి శ్రమదానం కావాలి అంటున్నాము. ఈ వేరే బావి పద్ధతివల్ల అస్పృశ్యత ఇంకా దగ్గర అవుతుంటే, దూరం అవుతుంటే ఆలోచించాలి. దీనివల్ల అస్పృశ్యత తగ్గడం ఉండదు.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య: అంతవరకు ఎందుకు, ఒక చిన్న విషయం చెబుతాను. సహర్ష హిందువులకు, హరిజనులకు వేరే బావులుండే విషయం అట్లా ఉంచండి. మాలలు, మాదిగలు ఒకే బావిలోనుంచి నీరు త్రాగడం ఎక్కడయినా చూశారా? నేను ప్రయత్నం చేశాను, నా గ్రామానికి ప్రక్కగ్రామంలో ఒకే బావి త్రవ్వించి అందులోనుంచి మాలలను, మాదిగెలను నీరు త్రాగమని అంటే నిరాకరించారు. చివరకు మాలలకు ఒక బావి, మాదిగెలకు ఒక బావి త్రవ్వించవలసిన అగత్యం ఏర్పడింది.

మిస్టర్ స్పీకర్: మంత్రిగారు స్త్రీ సభ్యురాలు మాట్లాడుతుంటే కూడా అడ్డం చెబుతున్నారే?

శ్రీమతి ఎ. కమలాదేవి: త్రాగాలని బలవంతం చేస్తే కాదు, వారికి విద్య అట్టి, ఆర్థికంగా అభివృద్ధి అయితే ఇవన్నీ పోతాయి. ఆర్థికాభివృద్ధి జరగాలంటే వారికి భూములు ఇవ్వాలి. అందులో పంటలు అధికంగా పండించడానికి పశుసంపద, డబ్బు పెట్టుబడి కావాలి. వారికి కొన్ని గ్రామాలలో భూములు ఇచ్చాము, కాని అవి ఇంకా పట్టాలు కాలేదు. ఈ మధ్య ప్రభుత్వం

వారు ఇచ్చిన సర్క్యులరు ప్రకారం వారు బేదఖలు అయిపోయే ప్రమాదం కూడా ఉన్నది. ఈ రకంగా బేదఖలు అయేవారిలో హరిజనులు ఎక్కువమంది ఉంటారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ వచ్చినవరకు వాత లావోనికమిటి సిపాయిచ్చేసిన భూములలోనుంచి బేదఖలుచేయాలని వచ్చింది. అర్బిలు ఎక్కువసంఖ్యలో పెండింగులో ఉన్నాయి. పట్టాలు కాలేదు. ఈ బేదఖలు సమస్య విషయమై ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను, ఖర్చుచేసే డబ్బు గ్రామప్రజలకు ఉపయోగపడడం కంటే ఎక్కువమంది ఉద్యోగులకు ఉపయోగపడుతుంది. గ్రామాలలో village workers ను పెట్టారు. వారు ఏవని చేస్తున్నారో మాకు తెలియదు. ఏవని కావాలన్నా సంవత్సరాలతరబడి ఆఫీసుల చుట్టూ తిరుగువలసిందే. ఉదాహరణకు కొలనుపాకలో మూడు సంవత్సరాలక్రితం హరిజనవాడలో 60 ఇండ్లు పొట్టుకు పోయాయి. ఆ వాడ కట్టించడానికి సంవత్సరం ప్రయత్నం చేస్తే స్థలం దొరికింది. రెండుసంవత్సరాలబట్టి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము ఇండ్లు కట్టించాలని. 10 వేల రూపాయలు మంజూరుచేశారు. మిగతా డబ్బు మంజూరు చేయరు. కేటాయించిన డబ్బు త్వరగా ఉపయోగపడేట్లా చూడాలి. N. E. S. బ్లాకులు ఉన్నచోట వాలుగవ భాగం ఇవ్వాలని, శ్రమదానంగా ఇచ్చినా సరిపోతుందని మంత్రిగారు చెప్పారు. వెనుకబడ్డ గ్రామాలలో పనిచేసేటపుడు శ్రమదానాన్ని compulsory (నిర్బంధం) చేయకూడదని నా ఉద్దేశం. వారు శ్రమదానాన్ని ఇస్తుంటే పొట్టగడవడం కష్టం.

ప్రజాశిక్షాఖమంత్రి (శ్రీ వి. బి. రాజు): ఎక్కడైతే దగ్గరలో హరిజనులు, tribes వారు ఉంటారో వారి దగ్గర నిర్బంధంగా శ్రమదానం తీసుకోవలసిన అవసరం లేదని ఉత్తరువులు జారీచేశాము.

శ్రీమతి ఎ. కమలాదేవి: చాలా సంతోషం; ఆ ఉత్తరువులు పొందారో అమలులోనికి వచ్చేట్లు చూడాలి. అప్పుడు పనులుకూడా విరివిగా జరుగుతాయి. స్త్రీ సంరక్షణ కేంద్రాలను కొన్ని నడుపుతున్నారు. కర్తలు పోయిన వారికి, భర్తలు విడిచినవారికి, ఇతర దిక్కులేనివారికి, ఈ శిక్షణ కేంద్రాలలో శిక్షణ ఇచ్చి గ్రామ సేవికలుగా వెళ్లి children's welfare centres ను నడపాలి. హైదరాబాదులో ఇటువంటి కేంద్రం ఒకటి ఉన్నదనుకుంటాను. ఆ శిక్షణ పొందే విద్యార్థినులకు ప్రభుత్వం వెలకు రు. 50 లు ఇస్తుంది. అక్కడ పిరికి ఏ ఆహారం పెడుతున్నారనే విషయం ఆలోచించాలి. ప్రభుత్వంనుంచి రు. 50లు వసూలుచేసి రెండు చటాకుల అన్నం పెడుతున్నారు. వారు చేసేవని ఉదయం 6 గంటలనుంచి రాత్రి 10 గంటలవరకు ఉంటుంది. బండచాకీ చేయాలి. వంట చేసుకుంటారనుకోండి. వేరే తీరిక ఉండదు. ఇంతవని చేసేవారికి రెండు చటాకుల అన్నం ఎట్లా సరిపోతుంది? వారు కష్టంచేయాలి; చదువుకోవాలి; ఇతర పనులు చేయాలి, ప్రభుత్వం ఇచ్చే రు. 50 లతో మంచి ఆహారమే ఇవ్వ

వచ్చును. అయినా ఇందులో దుబారా చేస్తున్నట్లు కనిపిస్తోంది. ఏవో సంఘాలు పెట్టుకుని డబ్బు సంపాదిస్తున్నట్లు కనిపిస్తోంది. దుబారా జరుగుకుండా ప్రభుత్వం ఇచ్చే డబ్బు వారికి ఉపయోగ పడేటట్లు చూడాలి. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన రు. 50 లకుగాను ఉద్యోగం వచ్చిన తరువాత నెలకు రు. 10 ల చొప్పున వాచసు తీసుకుంటున్నారని విన్నాను.

శ్రీ వి. బి. రాజు : ఆ information ఎక్కడ విన్నారో చెప్పాలి. కస్తూరిబా బ్రహ్మఫండే వారిది ఒకటి ఉన్నది. రాజేంద్రనగర్ లో ఒకటి ఉన్నది. అది mess మీద జరుగుచున్నది.

శ్రీమతి ఏ. కమలాదేవి : ముఖ్యమంత్రి నవారే నాకు చెప్పారు.

Sri V. B. Raju: Sir, She is a responsible Member of the House. She makes an allegation. Let her make it not on hearsay but in such a manner that the Government may take some action.

శ్రీమతి ఏ. కమలాదేవి : అది ఎంతవరకు నిజమో నాకు తెలియదు కాని నేను విన్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఉరికే విన్నాను అనడంకంటే సరిఅయిన సమాచారం తెలిస్తే మంత్రిగారికి వ్రాయండి, వారు కనుక్కుంటారు. ఏదో విన్నాను అంటే బాగుండదు.

శ్రీమతి ఏ. కమలాదేవి : మంచిది, వ్రాస్తాను. కస్తూరిబా సంఠే మ కేంద్రాలు కొన్ని ఉన్నాయి. మా శాలూకాలో నాలుగైదు గ్రామాలలో సంఠేమ కేంద్రాలు నడుస్తున్నాయి. అక్కడ conveners గా మగవారిని వేస్తున్నారు. వారికి జీపులు ఇస్తున్నారు. వాటిని వారు ఇతర పనులకు ఉపయోగిస్తున్నారు. నేను స్పష్టంగా చూశాను. ఏ పనులకు ఉపయోగిస్తున్నారో కూడా చెప్పగలను. ఈ శిక్షణ కేంద్రాలకు సంబంధించిన కమిటీలను ఏర్పాటు చేసేటప్పుడు ఆ ప్రాంతంలో కాస్త చదువుకున్న స్త్రీలు కాని ఉపాధ్యాయులుగా ఉన్న స్త్రీలుగాని ఉంటే వారిని అందులో సభ్యులుగా చేర్చాలి. అట్లా చేయకుండా ఎక్కడనో వైదరాబాదులో ఉన్నవారిని కమిటీలో సభ్యులుగా వేస్తే ప్రయోజనంలేదు. Conveners గా మగవారిని పెట్టకూడదు. మా శాలూకాలో మగవారినే పెట్టినారు. ఆ విధంగా స్త్రీలనే అందులో నియోగిస్తే బాగుంటుంది. అక్కడ ఏ విధంగా పనిజరుగుతున్నదో check చేయడానికి వ్రాసుంచి ఎవరికో వేసే పద్ధతిని కాక స్థానికంగా ఉన్నవారినే ఒక కమిటీగా వేస్తే బాగా check చేయడానికి పిలువంటుంది. ఇటువంటి సంఘాలను నియమించి, conveners గా స్త్రీలను పెడితే బాగుంటుంది, అని నాఉద్దేశం. ఇంతటితో నేను ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ జి. రామలింగం (జనగాం - రిజర్వుడు) : అధ్యక్షా ! మనం దాదాపు రెండువారాలనుండి బడ్జెటుపై మాట్లాడుతున్నాము. అందులో ఈరోజు సోషల్ వెల్ ఫేర్ బడ్జెటుపై చర్చ జరుగుతోంది. ఈ శాఖ మంత్రిగారు హరిజన కుటుంబమునకు చెందినవారు. ఈ సోషల్ వెల్ ఫేర్ శాఖలో వుండి హరిజనులను ఉద్ధరించాలి; హరిజనులకు ఆర్థికంగా, సాంఘికంగా సమానత్వం తీసుకురావాలి; వారు ఎన్నో సంవత్సరాలనుండి సంఘములో వెనుకబడి యున్నారు. వారి నందరిని ఉన్నతస్థాయికి తీసుకురావాలని. కొంతడబ్బు కేటాయించి, కొన్ని భూములు ఇచ్చి, విద్యా సౌకర్యాలు కలిగించి, వారిని ఒక స్టాండర్డ్ లోనికి తీసుకురావడానికి ఒక సంస్థను ఏర్పాటుచేశారు. కాని ఆ సంస్థకు కేటాయించిన డబ్బు చాలా తక్కువగా వుంది. అది సరిపోవటంలేదు. 45,00,000 మందికి 2 కోట్ల రూపాయలు ఎట్లా సరిపోతుందో మీరే ఆలోచించండి.

శ్రీ డి. వంజీవయ్య : 45,00,000 హరిజనులకు దాదాపు 80 లక్షలు వుంది. మైన్స్ కు, విముక్తి వెనుకబడిన జాతులకు జాతులకు కలిపి 2 కోట్లు.

శ్రీ జి. రామలింగం : సరే వున్నదనుకోండి. అయినా మనిషికి 4 రు. 5 రు. కంటే ఎక్కువపడదు. కనుక ఎక్కువ మొత్తాన్ని కేటాయించవలసిందిగా నేను కోరుతున్నాను.

మా తెలంగాణాలో బలవతా ఇనాములు వున్నాయి. బలవతా ఈనాముకు 2 ఎకరాలు ఇస్తారు. ఆ రెండెకరాలు ఇచ్చి ప్రార్థుటినుండి సాయంత్రం వరకు పనిచేయిస్తారు. Inam Abolition Bill వచ్చినపుడు ఈ బలవత ఈనామును తీసివేయవలసి అంటే, 'తీయము, ఇది వుండవలసినదే. వారు చేస్తున్నారు. ఇప్పుడు చేయాలి' అన్నారు. ఏ గిర్దావర్ వచ్చినా, ఏ తహసీల్దారు వచ్చినా వశేల్ పట్టాసీలు వీరిచే పని చేయించుకుంటారు. కాని బలవత ఈనాము అంటే అదికాదు. చేయించుకున్నవనికి, తహసీల్దారు అయినా, గిర్దావర్ అనా ఒక వైసకూడా ఇచ్చినపాపాన పోలేదు. బలవతా ఈనాము తీసివేసి వారికి పట్టాలు ఇచ్చినట్లయితే 2 రు. లో 4 రు. లో 10 రు. లో కట్టుకొంటారు. ఇంతకుముందు జమీందార్ల దగ్గర, బాగీచ్ దగ్గర హరిజనులు 'తెగలు' చేసుకొనేవారు. తెగలంటే 10 వేలు, 20 వేలు ఎకరాలు నూరు, యాభై ఎకరాలు వున్న జమీందార్ల వద్దకు భార్యార్యుల పోయి పనిచేసుకోవటం జరుగుచుండేది. అటువంటి వారిని ఇవాళ మా దగ్గర అవసరంలేదని వెళ్ళగొట్టుతున్నారు. ఆ హరిజనులకు పనిలేకుండా పోయింది. మూలలు, మూడిగలు కొందరు వ్యవసాయం చేసుకుంటారు. తరువాత నేతపని చేస్తున్నారు. ఎక్కువ మంది తోళ్ళపరిశ్రమ చేస్తున్నారు. తం గేడు చెక్క హరిజనులకు ఇప్పించవలసిందిగా అనేకసార్లు మనవి చేశాను. ఒక్కరికి ఇవ్వటము లేదు. లబ్ధి వాళ్లు

(To discuss the failure of the Government to exempt public of the backward areas from payment of compulsory contribution for implementing the development works.)

The motion was negatived.

Mr. Speaker: The question is :

To reduce the allotment of Rs. 2,19,81,600 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes etc., by Rs. 100

(To criticise the delay in granting house-sites to the Harijans of Marrisipadu Village, Kovvur Taluq, Nellore District.)

The motion was negatived.

Mr. Speaker: The question is :

To reduce the allotment of Rs. 2,19,81,600 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes, etc., by Rs. 100

(To criticise the failure of the Government to provide housing facilities for the Harijans of Papireddipalem, Nellore Taluq.)

The motion was negatived.

Mr. Speaker: The question is :

To reduce the allotment of Rs. 2,19,81,600 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes, etc., by Rs. 100

(To criticise the delay in granting house-sites to the Harijans of Peda Vuthedu Village in Kovvur Taluq, Nellore District.)

The motion was negatived.

Mr. Speaker: The question is :

To reduce the allotment of Rs. 2,19,81,600 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes, etc., by Rs. 100

(To discuss the failure of the Government to sanction a well for drinking water to the Harijans of Annareddipalem Mazra of Makthapuram, Nellore District.)

The motion was negatived.

Mr. Speaker: The question is :

To reduce the allotment of Rs. 2,19,81,600 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes, etc., by Rs. 100

(To discuss the failure of the Government to provide house-sites and educational facilities to the Harijans.)

The motion was negatived.

Sri G. Ganga Reddi (Mudhole): I demand a division, Sir.

The House then divided :

Ayes—42

1. Sri P. Narasinga Rao.
2. Sri B. Ratna Sabhapathy.
3. Sri G. Ganga Reddi
4. Sri M. Satyanarayana Raju.
5. Sri B. Sreerama Murthy.
6. Sri K. Rajmallu.
7. Sri R. Narayana Reddi.
8. Sri P. Sundarayya.
9. Sri P. Venkateswarlu.
10. Sri Ch. Rajeswara Rao.
11. Sri K. L. Narasimha Rao.
12. Sri S. Vemayya.
13. Sri G. Yellamanda Reddi.
14. Sri S. Kasi Reddi.
15. Sri V. Visweswara Rao.
16. Sri M. Nagi Reddi.
17. Smt. A. Kamala Devi.
18. Sri D. Narasayya.
19. Sri C. Venkata Reddi.
20. Sri K. Ramachandra Reddi.
21. Sri B. Dharma Bhiksham.
22. Sri L. Venkata Reddi.
23. Sri N. Peddanna.
24. Sri Uppala Malsoor.
25. Sri Ranganatha Rao.
26. Sri Amritlal Shukla.
27. Sri K. Narasiah.
28. Sri B. Narasimha Reddi.
29. Sri M. Lakshminarayan Reddi.
30. Sri J. Ananda Rao.
31. Sri G. Lakshma Reddi.
32. Sri Polasani Chokka Rao.
33. Sri G. Nagsewara Rao.
34. Sri Md. Tahseel
35. Sri D. V. Subba Rao.
36. Sri P. Satyanarayana.
37. Sri B. Adinarayana.
38. Sri G. Suryanarayana.
39. Sri Mohan Reddi.
40. Sri Vavilala Gopalakrishnayya.
41. Sri Muthiam Reddi.
42. Sri C. V. Somayajulu.

Noes—92.

1. Sri Kallur Subba Rao.

74. Sri Jiyyar Dass, Talluri,
(Ongole-Reserved)
Ongole, Guntur District.
75. Sri Kaleswara Rao, Ayyadevara (Speaker),
(Vijayawada South)
Hyderabad.
76. Smt. Kamaladevi, Arutla
(Alair)
C/o Communist Party
Office, Bhongir.
77. Sri Kamayya, Reddy,
(Pallypalem-Reserved)
Tallarevu, Kakinada Taluk
East Godavari District.
78. Smt. Kanaka Ratnamma,
Kakamanu
(Narsampet)
Kumarapalli, Hanamkonda.
79. Sri Kasi Ram, M.
(Asifabad-Reserved)
C/o K. Ashanna, Vakil,
District Congress Com-
mittee, Adilabad.
80. Sri Kasireddy, Sanikommu,
(Podili)
Nagampalle P.O., Podili
Taluk, Nellore District.
81. Sri Keshava Reddy, Bethi,
(Ghanpur)
Nakkalgutta, Hanuma-
konda.

82. Sri Keshava Reddy, Katanguru,
(Parkal-General)
Parkal.
83. Sri Kishtama Chary,
(Sangareddy-General)
Sangareddy.
84. Sri Kodandaramaiah, Pusuluri,
(Polavaram)
Swarajyashramam, Pol-
varam, West Godava
District.
85. Sri Kodanda Rama
Reddy, V., (Sarvepalli)
Thotapalli, Gudur (via),
Nellore.
86. Sri Kondaiah Chowdary, Divi,
(Kandukur)
Advocate and Preside
Panchayat Board, Ka-
dukur. Nellore District.
87. Sri Kondalarao, Jalagam,
(Vemsoor)
Rayannagudem village,
Penuballi Post via., Kal
Madhira Taluk, Kham-
ammet District.
88. Sri Kotaiah, Pragada,
(Chirala)
Nidubrole, Guntur Distr
89. Sri Kotireddy, K.
(Lakkireddipalli)
Salpeta, Cuddapah.